

RYNEK KSIĄŻKI W POLSCE /2009

W Polsce zarejestrowanych jest ponad 28 000 wydawnictw. Jednocześnie koncentracja na rynku jest bardzo duża. Udział dwustu największych wydawnictw branży wynosi prawie 98 proc. Około 600-700 firm wydaje w ciągu roku więcej niż dziesięć książek. W 2008 roku ponad 300 wydawnictw osiągnęło ponad 1 mln zł obrotu, a ok. 150 prawie 2 mln zł.

Udział wydawnictw w rynku w 2008 roku w podziale według wielkości

	Liczba podmiotów w grupie	Przychód ze sprzedaży w grupie	EURO	Procentowy udział w rynku
Duże wydawnictwa Roczny przychód > 4 mln euro	51	2 355	672,8	80,9%
Średnie wydawnictwa Roczny przychód 200 tys. euro < > 4 mln euro	Ok. 250	510	145,7	17,5%
Małe wydawnictwa Roczny przychód < 200 tys.euro, przy co najmniej dwóch wydanych tytułach	Ok. 1 500	40	11,4	1,4%
Wydawnictwa nieaktywne Wydające książki okazjonalnie	6 – 8 tys.	5	1,4	0,2%

Rynek książki w Polsce 2009

WOLNY RYNEK

Wzrost w przemyśle wydawniczym oraz korzystna zerowa stawka VAT na książki sprzyjają inwestycjom zachodnich firm na polskim rynku książki, cieszącym się stabilnością. Dotychczas inwestycje koncentrowały się na rynku podręczników i publikacji adresowanych do profesjonalistów.

Sektor dystrybucji jest mniej stabilny. Wciąż za mało jest inwestycji w działalność księgarską. W rezultacie, poza Empikiem, w Polsce nie ma dużych i silnych sieci księgarskich. Większość księgarni to małe, prywatne, rodzinne firmy. W Polsce jest zdecydowanie za dużo księgarni - ok. 3 tys.

Rabaty dla hurtowni wynoszą średnio około 50 proc. Księgarnie pracują na 30 proc. upuście w przypadku książki tzw. kolorowej i 23 – 25 proc. dla podręczników. Nawet do 35 proc. dostają księgarze zaopatrujący się bezpośrednio u wydawców.

Produkcja książek

	2004	2005	2006	2007	2008
Wydane tytuły	20 830	20 410	19 860	21 810	21 740
Pierwsze wydania	11 650	12 040	11 990	13 260	13 280
Nakłady (w mln egz)	138,5	141,5	133,6	146,4	145,7
Średni nakład (w egz.)	6 649	6 933	6 727	6 713	6 702

Rynek książki w Polsce 2009

Literatura piękna – średnie w latach

	2005		2006		2007		2008	
	Dla dorosłych	Dla dzieci i młodzieży	Dla dorosłych	Dla dzieci i młodzieży	Dla dorosłych	Dla dzieci i młodzieży	Dla dorosłych	Dla dzieci i młodzieży
Wydane tytuły	3,252	1,056	3,679	1,103	3,909	1,425	4,316	1,262

Egzemplarze	21 539	7 703	19 537	8 269	17 268	7 854	19,107	8,162
Średni nakład	6 623	7 294	5 310	7 500	4 400	5 500	4,427	6,467

Ruch Wydawniczy w Liczbach Biblioteka Narodowa

Literatura piękna - liczba tytułów

	2005		2006		2007		2008	
	Dla dorosłych	Dla dzieci i młodzieży	Dla dorosłych	Dla dzieci i młodzieży	Dla dorosłych	Dla dzieci i młodzieży	Dla dorosłych	Dla dzieci i młodzieży
Pierwsze wydania	2,572	676	3,090	914	3,209	1,191	3,679	1,144
Reedycje	680	161	589	189	700	234	637	118

Ruch Wydawniczy w Liczbach Biblioteka Narodowa

Oryginały i tłumaczenia (wszystkie)

	2005		2006		2007		2008	
	Oryginał	Tłumaczenia	Oryginał	Tłumaczenia	Oryginał	Tłumaczenia	Oryginał	Tłumaczenia
Wydane tytuły	13,370	5,276	16,674	6,154	16,579	6,697	21,005	7,243

Ruch Wydawniczy w Liczbach Biblioteka Narodowa

Oryginały i tłumaczenia (literatura piękna dla dorosłych)

	2005		2006		2007		2008	
	Oryginał	Tłumaczenia	Oryginał	Tłumaczenia	Oryginał	Tłumaczenia	Oryginał	Tłumaczenia
Wydane tytuły	1,631	1,603	2,089	1,478	2,146	1,659	2,915	3,020

Ruch Wydawniczy w Liczbach Biblioteka Narodowa

Udział w przychodach ze sprzedaży książek wg typów wydawanej literatury

	2004	2005	2006	2007	2008
Literatura piękna	18,8%	20,5%	20,3%	18,9%	17,9%
Literatura dziecięca	7,9%	7,5%	8,2%	8,2%	8,4%
Lektury szkolne	2,9%	2,9%	2,6%	2,5%	2,4%
Książka szkolna	29,0%	25,2%	28,7%	24,9%	23,9%
Książka naukowa i fachowa	25,3%	25,0%	22,8%	26,7%	29,7%
Książki ilustrowane	6,8%	6,5%	8,7%	7,0%	6,5%
Książka religijna	5,0%	7,1%	3,8%	6,4%	6,0%
Inne (w tym nuty i kartografia)	4,3%	5,3%	4,9%	5,4%	5,2%

Przychody ze sprzedaży książek w latach 2004-2008

Lata	mln PLN	mln euro	kurs euro	inflacja %
2004	2210	487	4,5	3,5
2005	2460	618	4,0	2,1
2006	2360	605	3,9	1,0
2007	2570	680	3,8	2,5
2008	2910	831	3,5	4,2

	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba sprzedanych egzemplarzy	125,3	139,1	129,9	140,4	147,1(w mln)

ŚREDNIA CENA KSIĄŻKI

Ceny książek w ciągu ostatnich kilku lat wrosły nieznacznie, mimo to wielu czytelników ma poczucie, że książki są drogie. Jednocześnie podaż tzw. taniej książki (egzemplarze przecenione przez wydawnictwa bądź hurtownie) jest ogromna. W ostatnich latach rynek tanich publikacji poszerzyły tytuły dołączane do gazet.

	2004	2005	2006	2007	2008
Cena detaliczna (zł)	29,2	29,3	30,2	30,5	31,9
EURO	6,5	7,3	7,7	8,06	9,11

Zmiana w podatkach

W najbliższej przyszłości rynek czeka duża zmiana – z końcem 2010 roku kończy się zerowa stawka podatku VAT na książki. W Polsce stawka podstawowa wynosi 22 proc. Wydawcy liczą jednak na preferencyjną wysokość podatku – najprawdopodobniej 7 proc.

DYSTRYBUCJA

Hurtownie mają duży – 44 proc. udział w rynku. Rok 2008 zakończyły 13 proc. wzrostem sprzedaży. W Polsce działają cztery sieci sprzedaży o zasięgu ogólnopolskim – Azymut, FK Jacek Olesiejuk, Wikr i Wkra. Ogólna liczba podmiotów hurtu księgarskiego zmniejsza się i po wielu spektakularnych bankructwach na rynku działa około 300 firm.

Liczbę placówek księgarskich ocenia się na 2 500 punktów. Sprzedawanych jest w nich blisko 39 proc. książek.

Główne sieci księgarskie

- **Empik:** największa sieć księgarska w kraju, którą tworzy prawie 130 sklepów w największych miastach Polski (44). Jej oferta liczy około 50 000 tytułów. W 2005 roku firma wznowiła sprzedaż internetową pod adresem **empik.com**.
- **Matras:** sieć zajmuje się sprzedażą zarówno hurtową jak i detaliczną. Należy do niej 100 księgarni w 71 miastach na terenie całego kraju. **matras.pl**
- **Dom Książki:** Niemal jedyny detaliczny dystrybutor książek w latach 1950-1989. Obecnie posiada 130 księgarni, których łączny obrót porównywalny jest z siecią Matras. **domksiazki.pl**
- **Książnica Polska:** działa w północno-wschodniej Polsce prowadząc sprzedaż hurtową i detaliczną. Do firmy należy 20 księgarni w 13 miastach. **ksiaznica.pl**
- **Nova:** działa w południowo-wschodniej Polsce, gdzie prowadzi sprzedaż zarówno hurtową jak i detaliczną. Posiada 23 księgarnie. **nova.rzeszow.pl**
- **HDS:** Jej 200 punktów działa pod różnymi markami (InMedio, Relay, Virgin, Akapit), głównie na dworcach kolejowych. Większość salonów ma w ofercie od 200 do 500 tytułów. **hds.pl**

Podział rynku dystrybucji:

- Księgarnie - 40%
- Kluby i wysyłka - 25%
- Internet – 13%
- Supermarkety - 12%
- Kioski z prasą - 7%
- Akwizycja - 3%

Internet

Ponad 48 proc. gospodarstw domowych ma dostęp do Internetu. Rośnie w związku z tym rynek sprzedaży internetowej. Przez lata największą księgarnią internetową w Polsce był Merlin.pl z 119 mln zł. obrotów (50 mln zł. ze sprzedaży książek). Konkurentami Merlin.pl są Empik.com i Allegro.pl (największy polski serwis aukcyjny).

Księgarnie internetowe prowadzące wysyłkę za granicę

- Merlin.pl
- Empik.com
- Allegro.pl
- Mareno.pl
- Wysylkowa.pl
- Inbook.pl
- Gandalf.com.pl
- Lideria.pl

TARGI KSIĄŻKI

Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie – przez pierwszych kilka lat odbywały się w Poznaniu, ale od 1958 roku na stałe zagościły w stolicy Polski. Obecnie mają rangę największego spotkania wydawców, pisarzy i czytelników książek w Europie Środkowo-Wschodniej. Formuła targów zakłada coroczną wizytę gościa honorowego – prezentowana jest literatura poszczególnych krajów (Niemcy w 2006, Ukraina w 2007, Izrael w 2008 i Rada Europy w 2009 roku). Impreza odbywa się tradycyjnie w maju. W 2009 roku w targach wzięło udział ponad 500 wystawców z 30 krajów. Targi odwiedziło ponad 51 tys. osób. arspolona.eactive.pl

Targi w Krakowie – 13. edycja imprezy potwierdziła rosnący status tej imprezy. Krakowskie targi stają się obowiązkowym punktem w jesiennym kalendarzu wszystkich liczących się w Polsce wydawnictw. W 2008 roku w targach wzięło udział 482 wystawców z całej Polski. Targi odwiedziło ponad 25 tys. osób. targi.krakow.pl

10 NAJWIĘKSZYCH WYDAWCÓW W 2008 ROKU

- Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne - wsip.com.pl
- Grupa PWN - pwn.pl
- Wolters Kluwer Polska - wolterskluwer.pl
- Nowa Era - nowaera.com.pl
- Reader's Digest - www.digest.com.pl
- Świat Książki/Bertelsmann Media - swiatksiazki.pl
- Pearson Education - www.pearsoned.co.uk
- Wiedza i Praktyka - wip.pl
- Grupa Edukacyjna MAC - mac.pl
- Hachette Polska – hachette.com.pl

10 NAJWIĘKSZYCH WYDAWNICTW LITERACKICH

- **Świat Książki (605 tytułów)** – właściciel największego klubu wysyłkowego (500 tys. członków) oraz sieci księgarni (30). Firma wydaje książki najpopularniejszych polskich autorów (Manuela Gretkowska, Janusz Głowacki, Jerzy Pilch), ale całość oferty jest znacznie szersza. swiatksiazki.pl
- **Prószyński i S-ka (396 tytułów)** – wydawnictwo działa od 1990 roku, od tego czasu udało się mu wypromować wiele nowych nazwisk polskiej literatury popularnej. Wydaje również książki znanych twórców SF i literatury kryminalnej. proszynski.pl
- **Muza (317 tytułów)** – wydawnictwo założone w czerwcu 1989 roku wydaje wiele serii beletrystyki i eseistyki. Oficyna inwestuje w zakup praw autorskich do światowej literatury pięknej. W skład wydawnictwa Muza S.A – nie jako odrębne podmioty, lecz wydzielone redakcje wchodzi Warszawskie Wydawnictwo Literackie oraz Sport i Turystyka. W 1998 roku firma zadebiutowała na warszawskiej giełdzie. W 2008 roku wydawnictwo Muza S.A przejęło 50 proc. udziałów w wydawnictwie Wilga. www.muza.com.pl
- **Znak (298 tytułów)** – do 1989 roku w ofercie przeważały książki autorów chrześcijańskich. Obecnie wydaje publikacje wielu znakomitych autorów (Czesław Miłosz, Wisława Szymborska, Ryszard Kapuściński). Firma wydała największy bestseller 2005 roku – „Pamięć i Tożsamość” Jana Pawła II, który kupiło ponad mln czytelników! znak.com.pl
- **Rebis (244 tytuły)** – sukces wydawnictwo osiągnęło przez stałe poszerzanie profilu – beletrystyka to ok. 45 proc. oferty. W ostatnich latach publikuje coraz więcej książek non-fiction, poradników psychologicznych, poradników dla rodziców, literatury popularnonaukowej. Podobnie jak inni wydawcy beletrystyki wydaje większość książek w długich seriach. www.rebis.com.pl
- **Amber (257 tytułów)** – założony w 1989 roku był jedną z pierwszych prywatnych oficyn w Polsce. Błyskawicznie odniósł sukces, wprowadzając na rynek współczesną klasykę światowej literatury sensacyjnej i SF (m.in. książki Johna Grishama, Roberta Ludluma czy Toma Clancy’ego). Do tej pory jest właścicielem praw wielu amerykańskich autorów. Firma wydaje też publikacje towarzyszące premierom głośnych filmów. wydawnictwoamber.pl
- **Albatros (160 tytułów)** – wydawnictwo założone w 2000 roku znane jest jako “fabryka bestsellerów”. Publikuje głównie świetnie sprzedających się zagranicznych autorów, takich jak Harlan Coben, Dan Brown (we współpracy z wydawnictwem Sonia Draga), Stephen King, Joseph Heller, Ken Follett, Mario Puzo, Frederick Forsyth, Ian McEwan i wielu innych. albatros.krak.pl
- **Wydawnictwo Literackie (88 tytułów)** – wydawca wielu ważnych polskich autorów, zajmuje się też promocją nowych zjawisk literatury krajowej i obcej. Oprócz literatury ambitnej wydaje też thrillery, powieści sensacyjne i lektury dla kobiet. wydawnictwoliterackie.pl
- **W.A.B. (202 tytuły)** - jedna z najszybciej rozwijających się oficyn. Choć w ofercie znajduje się wielu znanych autorów zagranicznych, w czołówce znajdują się polscy autorzy (jak na przykład Marek Krajewski, najpopularniejszy autor kryminałów w Polsce). Wydawnictwo wypromowało większość

nowych nazwisk polskiej literatury. Od 2000 roku oficyna sprzedała ponad 250 praw do przekładów, na rynek niemiecki, francuski, rosyjski, brytyjski i środkowoeuropejski. W.A.B. sprzedało też w Polsce prawa do kilkudziesięciu adaptacji filmowych i teatralnych. **wab.com.pl**

- **Zysk i S-ka (111 tytułów)** – beletrystyka dla dorosłych daje spółce około 80 proc. przychodów. Wydawnictwo promuje polskich autorów (m.in. Małgorzatę Kalicińską – obecnie najpopularniejszą autorkę literatury dla kobiet). W obszarze fantastyki oficyna jest jedną z wiodących na rynku. **www.zysk.com.pl**
- **Grupa Publicat** –osiągnęła sukces systematycznie poszerzając swoją ofertę. Beletrystyka stanowi ok. 15 % jej produkcji. W ostatnich latach publikuje coraz więcej książek non-fiction, literatury dziecięcej, książek kucharskich, poradników, literatury popularno-naukowej i historycznej. Największym sukcesem grupy Publicat są książki Stephanie Meyer. **publicat.pl**

TLUMACZENIA LITERATURY POLSKIEJ

Tradycja przekładów literatury polskiej na inne języki sięga XVI wieku. Tłumaczono wówczas twórczość poetów polskiego renesansu; później popularnością cieszyły się XVII i XVIII-wieczne teksty powieściowe. Spośród pisarzy współczesnych największym zainteresowaniem cieszą się wciąż utwory Stanisława Lema (947 przekładów całych książek + 75 utworów w antologiach), Witolda Gombrowicza (325 +42), Czesława Miłosza (267 + 112), Ryszarda Kapuścińskiego (240) Sławomira Mrożka (211+ 62), Wisławy Szymborskiej (157 + 136), Janusza Korczaka (139 + 24), Tadeusza Różewicza (128 + 164), Jarosława Iwaszkiewicza (124 + 152), Zbigniewa Herberta (117 + 98), Jerzego Andrzejewskiego (99 + 38), Brunona Schulza (97 + 27), Andrzeja Szczypiorskiego (96 + 9), Tadeusza Konwickiego (84 + 8), Andrzeja Sapkowskiego (80 + 4), Olgi Tokarczuk (66 + 13), Hanny Krall (61 + 13) i Andrzeja Stasiuka (58 + 22). Odrębnym zjawiskiem jest popularność humorystycznych kryminałów Joanny Chmielewskiej (387) w Rosji, które osiągają tam gigantyczne nakłady. Z klasyków literatury polskiej najczęściej tłumaczy się dzieła Henryka Sienkiewicza (704 + 57), Adama Mickiewicza (144 + 140), Bolesława Prusa (133 + 34), Józefa Ignacego Kraszewskiego (84 + 27), Witkacego (82 + 35) czy Władysława Stanisława Reymonta (81 + 36).

Jeśli jednak za kryterium popularności pisarza przyjąć liczbę języków, na które przełożono jego utwory, to najczęściej tłumaczonymi pisarzami okazują się Stanisław Lem (41 języków), Tadeusz Różewicz (40), Wisława Szymborska (35), Czesław Miłosz (34), Ryszard Kapuściński (33), Witold Gombrowicz (32), polski papież Karol Wojtyła (30), Janusz Korczak (29), Sławomir Mrożek (28), Jerzy Andrzejewski (26), Jarosław Iwaszkiewicz (25), Andrzej Szczypiorski (23), Olga Tokarczuk (23), Tadeusz Konwicki i Andrzej Stasiuk (21). W latach 1989-2008 najwięcej utworów z literatury polskiej przetłumaczono na język rosyjski (1027 pozycji), niemiecki (891), francuski (460), a w dalszej kolejności angielski (384), czeski (284), hiszpański (247), litewski (231), włoski (200).

BESTSELLERY LITERATURY POLSKIEJ W 2008

	Tytuł	Autor	Wydawnictwo	Ilość sprzedanych egzemplarzy
1	<i>Trzepot skrzydeł</i>	Katarzyna Grochola	Wydawnictwo Literackie	161,484
2	<i>Dom nad rozlewiskiem</i>	Małgorzata Kalicińska	Zysk i S-ka	137,000
3	<i>Miłość nad rozlewiskiem</i>	Małgorzata Kalicińska	Zysk i S-ka	130,000
4	<i>Lider</i>	Waldemar Łysiak	Nobilis	110,000
5	<i>Powroty nad rozlewiskiem</i>	Małgorzata Kalicińska	Zysk i S-ka	85,000
6	<i>Rzeź bezkręgowców</i>	Joanna Chmielewska	Kobra Media	62,000
7	<i>Sprężyna</i>	Małgorzata Musierowicz	Akapit Press	59,008
8	<i>Dziewice, do boju!</i>	Monika Szwaja	SOL	41,248
9	<i>Bieguni</i>	Olga Tokarczuk	Wydawnictwo Literackie	36,845
10	<i>Zatoka trujących jabłuszek</i>	Monika Szwaja	SOL	35,796

Andrzej Rostocki, Rzeczpospolita

LITERATURA ZAGRANICZNA

Zagraniczne publikacje to olbrzymia część rynku. W 2008, z liczby 28 248 wydanych ogółem tytułów, tłumaczenia stanowiły ponad 25 proc (7 243).

Tłumaczenia w 2008 roku

	Tytuły	W tym literatura piękna dla dorosłych
Angielski	4 306	1 260
Niemiecki	885	93
Francuski	481	77
Włoski	350	41
Hiszpański	198	41
Rosyjski	156	63
Szwedzki	120	38
Łaciński	44	3

BESTSELLERY ZAGRANICZNE 2008

	Autor	Tytuł	Tłumacz	Wydawnictwo	Ilość sprzedanych egzemplarzy
1	Joanne K. Rowling	"Harry Potter i Insignia śmierci"	Andrzej Polkowski	Media Rodzina	595,000
2	Carlos Ruiz Zafón	"Gra anioła"	Katarzyna Okrasko, Carlos Marrodán Casas	Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza	171,160
3	Paulo Coelho	"Brida"	Grażyna Misiorowska	Drzewo Babel	149,050
4	Jennifer Lee Carrell	"Szyfr Szekspira"	Andrzej Grabowski	Świat Książki	90,567
5	Cecelia Ahern	"P.S. Kocham Cię"	Monika Wiśniewska	Świat Książki	78,841
6	Christopher Paolini	"Brisinigr. Tom 3 cyklu Dziedzictwo"	Paulina Braiter	Wydawnictwo Mag	70,000
7	Carlos Ruiz Zafón	"Cień wiatru"	Beata Fabjańska-Potapczuk, Carlos Marrodán Casas	Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza	69,600
8	C.S. Lewis	"Lew, czarownica i stara szafa"	Andrzej Polkowski	Media Rodzina	63,500
9	Harlan Coben	"W głębi lasu"	Zbigniew A. Królicki	Wydawnictwo Albatros Andrzej Kuryłowicz	60,720
10	John Grisham	"Apelacja"	Radosław Januszewski	Wydawnictwo Amber	50,834

Andrzej Rostocki, "Rzeczpospolita"

NAGRODY LITERACKIE

Nagroda literacka Nike to prestiżowe wyróżnienie dla najlepszej polskiej książki roku. Zwycięzca wyłaniany jest w trzyetapowym konkursie. Pierwszy etap to przyznanie przez jury 20 nominacji, które ogłaszane są w maju, następnie siedmiu finalistów we wrześniu- z tej grupy wyłaniany jest zwycięzca. Zwyczajowo przyznawana jest ona w październiku. Autor nagrodzonej książki otrzymuje statuetkę NIKE dłuta Gustawa Zemły oraz nagrodę pieniężną, w wysokości 100.000 złotych.

Przyznawana od 1997 roku nagroda promuje głównie powieści. Konkurs dotyczy tylko autorów żyjących.

www.gazeta.pl/nike

Laureaci:

2008 – „Bieguni” Olgi Tokarczuk

2007 – "Traktat o łuskaniu fasoli " Wiesława Myśliwskiego

2006 – "Paw królowej" Doroty Masłowskiej

2005 - "Jadąc do Babadag" Andrzeja Stasiuka

2004 - "Gnój" Wojciecha Kuczoka

2003 - "Zachód słońca w Milanówku" Jarosława Marka Rymkiewicza

2002 - "W ogrodzie pamięci" Joanny Olczak-Ronikier

2001 - "Pod Mocnym Aniołem" Jerzego Pilcha

2000 - "Matka odchodzi" Tadeusza Różewicza

1999 - "Chirurgiczna precyzja" Stanisława Barańczaka

1998 - "Piesek przydrożny" Czesława Miłosa

1997 - "Widnokrąg" Wiesława Myśliwskiego

Nagroda Literacka Gdynia – doroczna nagroda, przyznawana od 2006 roku przez Prezydenta Miasta Gdynia.

Wręczana w trzech kategoriach (proza, poezja, esejystyka) autorom najlepszych książek wydanych w poprzednim roku. Nagroda wynosi 50 000 złotych.

2009

Proza – „Jedenaście” Marcina Świetlickiego

Poezja – „Piosenka o zależnościach i uzależnieniach” Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego

Eseistyka – „Inne obrazy” Marii Poprzęckiej

2008

Proza – „Ostatni zlot aniołów” Mariana Pankowskiego

Poezja – „Pensum” Adama Wiedemanna

Eseistyka – „Twarz Tuwima” Piotra Matywieckiego

2007

Proza – „Traktat o łuskaniu fasoli” Wiesława Myślińskiego

Poezja – „Pełne morze” Wojciecha Bonowicza

Eseistyka – „Projekt handlu kabardyńskimi końmi” Krzysztofa Środy

2006

Proza – „Lubiewo” Michała Witkowskiego

Poezja – „Dzieje rodzin polskich” Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego

Eseistyka – „Zamiast” Marka Zaleskiego

Literacka Nagroda Europy Środkowej ANGELUS – wyróżnienie przyznawane jest środkowoeuropejskiemu autorowi najlepszej książki prozatorskiej wydanej po polsku. Jest zarazem najwyższą finansowo (150 tys. zł) nagrodą literacką w Polsce. W 2007 roku nagrodę otrzymał austriacki pisarz Martin Pollack za książkę „Śmierć w bunkrze. Opowieść o moim ojcu”. W 2008 roku laureatem nagrody został węgierski pisarz Peter Esterhazy za „Harmonia Caelestis”. angelus.com.pl

Nagroda Fundacji im. Kościelskich przyznawana jest od 1962 roku przez Fundację im. Kościelskich - jedną z najstarszych polskich instytucji kulturalnych, działającą w Genewie. Powstała ona na mocy testamentu zmarłej w lipcu 1959 Moniki Kościelskiej, wdowy po Władysławie Auguście.

Laureatów, którzy nie przekroczyli 40. roku życia wybiera jury, powoływane przez Radę Fundacji i pełniące swoją funkcję honorowo. Oceniany jest dotychczasowy dorobek pisarzy, ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich książek w kategoriach prozy, poezji i eseju.

Wartość nagrody zwanej „polskim Noblem dla młodych pisarzy” nie jest stała, wynosi w przybliżeniu kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Ostatni laureaci: Jacek Dukaj (2008), Mikołaj Łoziński (2007), Jolanta Stefko (2006), Jacek Dehnel (2005), Tomasz Różycki (2004). koscielscy.pl

Paszport Polityki jest nagrodą ustanowioną w 1993 r. przez tygodnik Polityka przyznawaną twórcom w sześciu kategoriach: literatura, film, teatr, muzyka poważna, plastyka (sztuki wizualne) i estrada oraz od roku 2002 nagrodę specjalną kreator kultury za osiągnięcia w krzewieniu kultury.

Ostatni laureaci w kategorii literatura: Sylwia Chutnik (2008), Michał Witkowski (2007), Jacek Dehnel (2006), Marek Krajewski (2005), Sławomir Shuty (2004), Wojciech Kuczok (2003). polityka.pl/

Nagroda Fandomu Polskiego imienia Janusza A. Zajdla jest coroczną nagrodą w dziedzinie fantastyki, przyznawaną przez miłośników fantastyki autorom najlepszych polskich utworów literackich. Nagroda przyznawana jest w dwóch kategoriach: powieści i opowiadania.

Ostatni laureaci: Rafał Kosik i Anna Kańtoch (2008), Jacek Dukaj i Wit Szostak (2007), Maja Lidia Kossakowska, Jarosław Grzędowicz (2006), Jarosław Grzędowicz (2005), Jacek Dukaj, Anna Brzezińska (2004), Jacek Dukaj, Andrzej Ziemiański (2003), Andrzej Sapkowski, Andrzej Pilipiuk (2002).

zajdel.fandom.art.pl

Konkurs Polskiej Sekcji IBBY „Książka Roku” – promuje wartościowe literacko i artystycznie polskie książki dla dzieci. Nagrody i wyróżnienia przyznawane są w trzech kategoriach: pisarz, ilustrator oraz upowszechnianie czytelnictwa. W 2008 roku nagrody literackie otrzymały: Małgorzata Gutowska-Adamczyk za książkę dla dzieci starszych "13. Poprzeczna" oraz Romek Pawlak za książkę dla dzieci młodszych "Miłek z Czarnego Lasu". W kategorii graficznej nagrodę otrzymali: Aleksandra Machowiak i Daniel Mizieliński za książkę "D.O.M.E.K." oraz Tomasz Broda za książkę "Przygody przyrody". Nagrodę za upowszechnianie czytelnictwa otrzymała Monika Obuchow. ibby.pl

POZIOM CZYTELNICTWA

Grupa odbiorców książek od wielu lat utrzymywała się na stałym poziomie, aż do 2008 roku, gdy Biblioteka Narodowa ogłosiła, że jedynie 38 % Polaków przeczytało co najmniej jedną książkę w ciągu ostatniego roku.

	Czytający	Kupujący
2004	58 %	40 %
2006	50 %	33 %
2008	38 %	23 %

Biblioteka Narodowa

JAKIE KSIĄŻKI POLACY KUPUJĄ NAJCHĘTNIEJ ?

Gatunek literatury	Odsetek kupujących
Encyklopedie, słowniki i poradniki	23 %
Książki szkolne, lektury	15 %
Romanse	13 %
Non-fiction (listy, wspomnienia, biografie)	11 %
Książki dla dzieci i młodzieży	10 %
Powieści kryminalne	9 %
Fantastyka	8 %
Książki religijne	5 %
Literatura fachowa	4 %
Eseistyka	2 %

Biblioteka Narodowa

JAKĄ LITERATURĘ POLACY CZYTAJĄ NAJCHĘTNIEJ ?

Gatunek literatury	Odsetek czytających
Literatura fachowa	18 %
Non-fiction (listy, wspomnienia, biografie)	15 %
Powieści kryminalne	14 %
Fantastyka	11 %
Książki szkolne	10 %
Encyklopedie, słowniki i poradniki	10 %
Książki religijne	10 %
Romanse	7 %
Książki dla dzieci i młodzieży	7 %
Eseistyka	2%
Literatura ezoteryczna	1 %

Biblioteka Narodowa

BIBLIOTEKI

Biblioteki publiczne tworzą sieć 8 420 placówek. Ich liczba spada od początku lat 90-tych. Od 2004 roku spada również ilość czytelników. Wyższe uczelnie rozwijają sieć bibliotek cyfrowych.

W ramach Programu Rozwoju Bibliotek, realizowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności oraz Fundację Billa i Melindy Gates, we współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego do polskich bibliotek dostarczony zostanie sprzęt multimedialny i teleinformatyczny. Program ma pomóc bibliotekom w małych miejscowościach przekształcić się w centra wiedzy i aktywności lokalnej.

Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności

2004	2005	2006	2007	2008
197	192	184	178	171

UŻYTECZNE LINKI:

Portal Instytutu Książki www.instytutksiazki.pl

Źródło informacji na temat aktualnych wydarzeń literackich w Polsce i nie tylko, prezentacja nowości i zapowiedzi wydawniczych oraz regularny serwis recenzyjny. A także ponad 140 biogramów polskich autorów współczesnych, prezentacja ponad 600 tytułów, fragmenty, eseje, adresy wydawców. Wszystko o polskich książkach - po polsku, angielsku i niemiecku..

Biblioteka Narodowa www.bn.org.pl

Centralna biblioteka państwa oferuje dostęp do wielu obszernych baz danych. Pięcioelementowa bibliografia narodowa powstaje od razu w formie elektronicznej. Katalogi on-line zawierają około 40 proc. całości zbiorów biblioteki. Katalog rejestruje wszystkie nabytki biblioteki od 1994 roku.

Baza ISBN zawiera informacje o wszystkich zarejestrowanych firmach wydawniczych w Polsce. Interesująca jest też aktualizowana na bieżąco baza Poloniców Zagranicznych – podaje opisy bibliograficzne polskich książek wydanych za granicą.

Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona www.polona.pl

Polona powstała z myślą o wszystkich użytkownikach bibliotek i Internetu. Jej misją jest udostępnienie w postaci cyfrowej najważniejszych wydań tekstów literackich i naukowych, dokumentów historycznych, czasopism, grafiki, fotografii, nut oraz map. Głównym celem jest prezentacja dziedzictwa kulturalnego Polski, jej wielowiekowych tradycji i dokonań, a także bogactwa zbiorów Biblioteki Narodowej.

Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny www.nukat.edu.pl

Nukat to centralny katalog polskich bibliotek naukowych i akademickich. Jego zadaniem jest dostarczenie informacji o dokumentach i miejscu ich przechowywania. W pracach nad rozległą bazą informacyjną uczestniczy ponad 1100 bibliotekarzy z 81 bibliotek.

Polska Izba Książki www.pik.org.pl

Organizacja zrzeszająca zarówno wydawców jak i księgarnie, hurtownie książek, drukarnie a także wszelkie przedsiębiorstwa powiązane z rynkiem książki. Obecnie do PIK-u należy 240 podmiotów związanych z branżą.

Culture.pl

Portal kultury polskiej. Informacje o najważniejszych wydarzeniach z dziedziny literatury, muzyki, filmu, teatru i in.

Elektroniczna Biblioteka www.ebib.info

Platforma cyfrowa Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Od lektury tego serwisu rozpoczyna pracę każdy bibliotekarz.

Biblioteka Analiz Sp. z o.o. www.biblioteka-analiz.pl, www.rynek-ksiazki.pl

Biblioteka Analiz to pierwszy polski płatny serwis informacji o najważniejszych podmiotach z branży wydawniczo – księgarskiej. W chwili obecnej dysponuje najobszerniejszą bazą informacji o polskim rynku rynku książki. Świadczy również usługi doradztwa inwestycyjnego. Roczna prenumerata wynosi 915 złotych.